



รายงานภาวะเศรษฐกิจฐานราก เดือนธันวาคม 2567 – มกราคม 2568

ด้านรายได้และการจ้างงาน



รายได้เกษตรกร
ขยายตัวต่อเนื่อง

จากความต้องการสินค้าเกษตร เพื่อการส่งออกที่ขยายตัวต่อเนื่อง

ผลผลิตสินค้าเกษตร
ขยายตัว

ราคาสินค้าเกษตร
ขยายตัว



การจ้างงาน
ขยายตัว

การจ้างงานกลับมาขยายตัว โดยได้รับแรงหนุนจากภาคการส่งออก ส่งผลให้การจ้างงานในภาคการผลิตเพิ่มขึ้นมาก

ด้านการบริโภคและค่าครองชีพ



จำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่
หดตัว

ยอดขายรถจักรยานยนต์หดตัว เนื่องจากการหนี้อยู่ในระดับสูง เป็นปัจจัยกดดันกำลังซื้อของผู้บริโภค และการปล่อยสินเชื่อที่เข้มงวดขึ้น จากปัญหานี้เสียในสินเชื่อกลุ่มนี้



เงินเพื่อผู้มีรายได้น้อย
ลดลงเมื่อเทียบกับเดือนก่อน

ดัชนีผู้บริโภครายได้น้อยลดลงเมื่อเทียบกับเดือนก่อน

ด้านการเงินและการหนี้



สินเชื่อรายย่อย (Non-Bank)
ขยายตัว

ประชาชนฐานรากยังมีความต้องการสินเชื่อ สะท้อนจากปริมาณสินเชื่อ Non Bank และสินเชื่อวงเงินต่ำกว่า 50,000 บาท ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น



คุณภาพสินเชื่อ
ดีขึ้น

คุณภาพสินเชื่อมีทิศทางที่ดีขึ้น จากการปรับลดลงของสัดส่วนกลุ่มชั้นหนี้กล่าวถึงเป็นพิเศษ (SM) และกลุ่มชั้นหนี้ด้วยคุณภาพ (NPLs) ของสินเชื่อวงเงินต่ำกว่า 50,000 บาท เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา

- 

มาตรการจากภาครัฐ

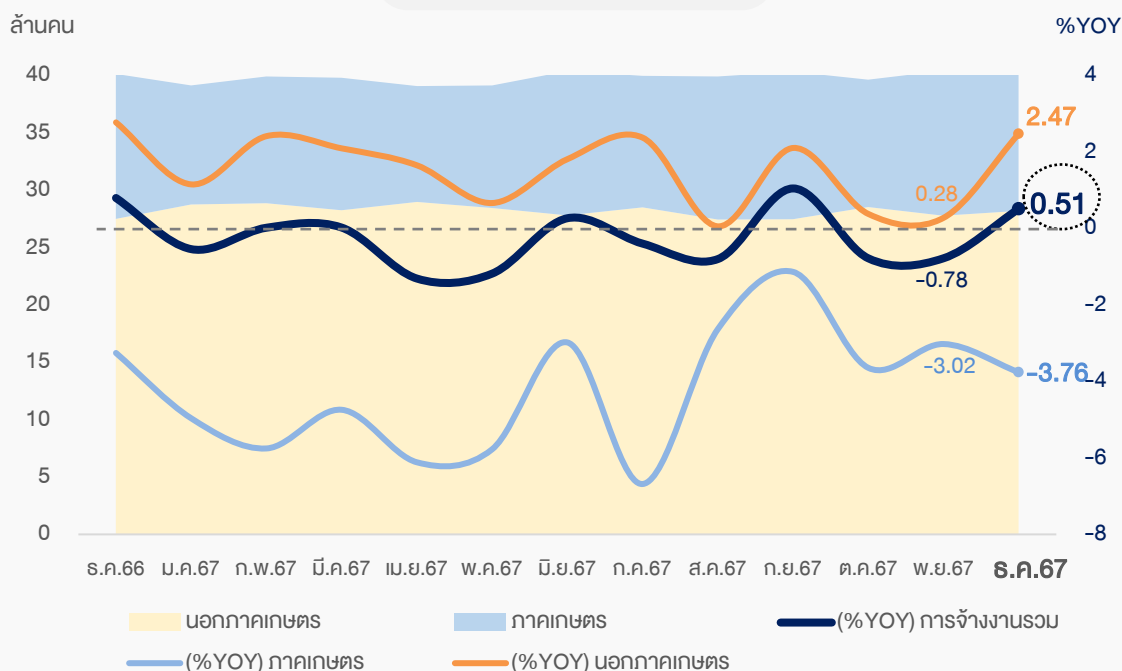
 - มาตรการพักชำระหนี้ให้กับลูกหนี้รายย่อย
 - มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2567 ผ่านผู้สูงอายุ
 - โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2567/2568
 - โครงการฟื้นฟูเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ปี 2567
 - มาตรการรักษาเสถียรภาพราคามันสำปะหลัง ปี 2567
 - โครงการกำหนดราคาอ้อยขึ้นต้นและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขึ้นต้นฤดูกาลผลิต ปี 2567/2568

การจ้างงานรวมปรับตัวเพิ่มขึ้น

โดยในเดือนธันวาคม มีการจ้างงานรวมเพิ่มขึ้น อยู่ที่ 40.33 ล้านคน แบ่งเป็นภาคเกษตร 12.14 ล้านคน และนอกภาคเกษตร 28.19 ล้านคน โดยเป็นการขยายตัวในภาคการผลิต ภาคการขนส่งและการขายปลีก ที่ได้รับแรงหนุนจากภาคการส่งออกสินค้าที่ยาวตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 6 ภาคการก่อสร้างกลับมาขยายตัว จากการเติบโตของปริมาณการจำหน่ายปูนซีเมนต์ เพื่อการซ่อมแซมและก่อสร้างในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ทั้งนี้ ภาพรวมการจ้างงานที่กลับมาขยายตัวหลังจากหดตัวในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา สอดคล้องกับสัดส่วนผู้ขอรับสิทธิว่างงานต่อจำนวนผู้ประกันตนรวมที่ปรับลดลง



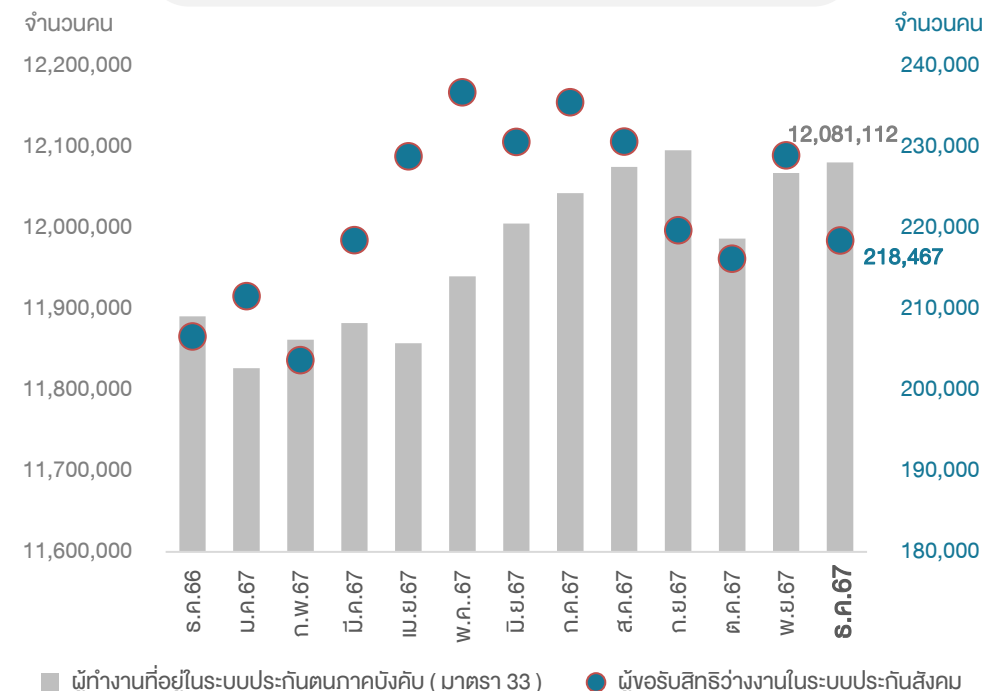
ภาวะการจ้างงาน



(ล้านคน)	ธ.ค.66	ธ.ค.67	%YoY
ภาคเกษตร	12.62	12.14	-3.76
นอกภาคเกษตร	27.51	28.19	2.47
การจ้างงานรวม	40.13	40.33	0.51



การทำงานในระบบประกันตนภาคบังคับ



■ ผู้ทำงานที่อยู่ในระบบประกันตนภาคบังคับ (มาตรา 33) ● ผู้ขอรับสิทธิว่างงานในระบบประกันสังคม



- ผู้ทำงานตามม.33 เพิ่มขึ้น 13,333 ราย จากเดือนที่แล้ว
- ผู้ขอรับสิทธิว่างงาน ลดลง 10,516 ราย จากเดือนที่แล้ว

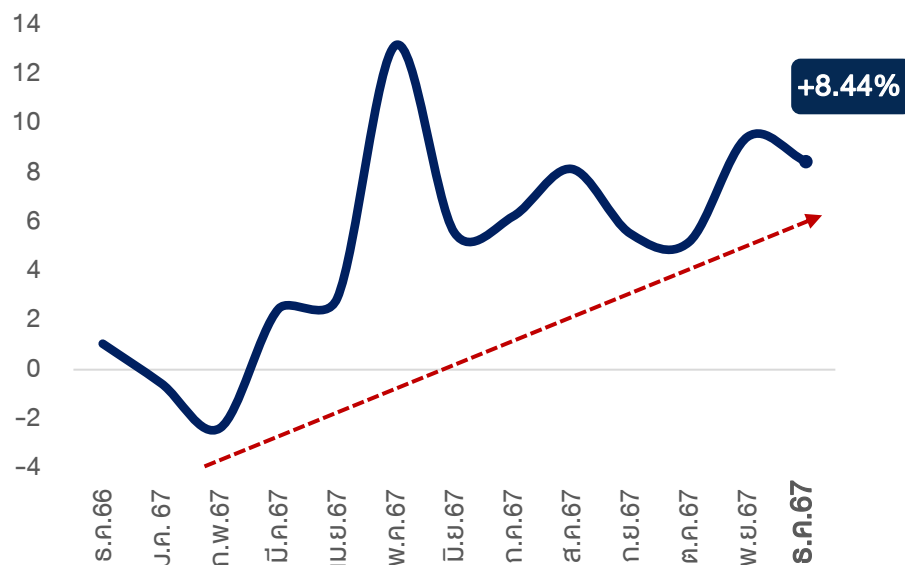
ภาพรวมรายได้เกษตรกรยังคงปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 10 จากทั้งราคาและผลผลิต

โดยดัชนีราคาสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากที่ร้อยละ 5.39 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จากความต้องการสินค้าเกษตรเพื่อส่งออกที่ยาวตัวได้อย่างต่อเนื่อง และราคาสินค้าเกษตรสำคัญหลายรายการ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สุกร ไก่ ปรับตัวสูงขึ้น ด้านผลผลิตยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้น อาทิ ข้าวเปลือกเจ้า ทุเรียน ลำไย ไข่ไก่ จากสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย



รายได้เกษตรกร

%YOY

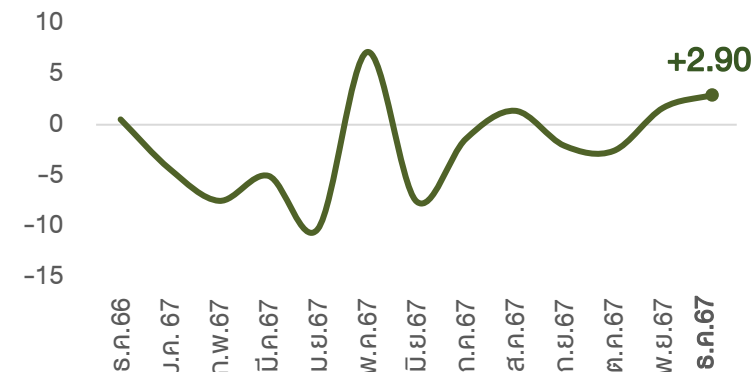


รายได้เกษตรกรเติบโตเป็นเดือนที่ 10 ติดต่อกัน

โดยขยายตัวร้อยละ 8.44 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จากผลของภาพรวมทั้งด้านราคาที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.39 และผลผลิตที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.90

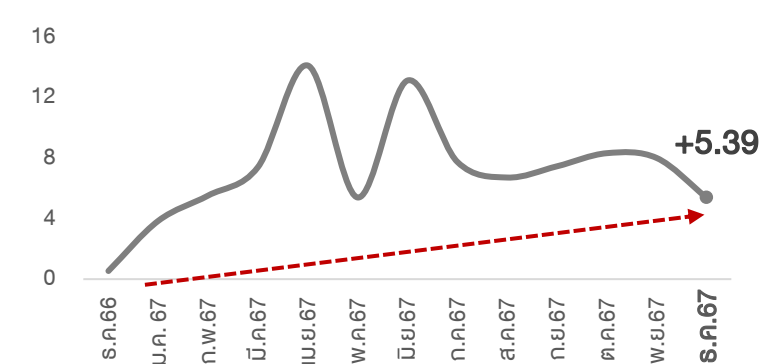
ดัชนีผลผลิตการเกษตร

%YOY



ดัชนีราคาสินค้าเกษตร

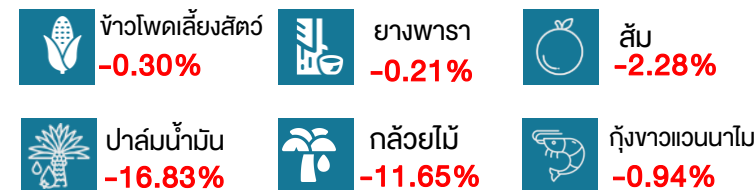
%YOY



ผลผลิต เพิ่มขึ้น (%YoY)



ผลผลิต ลดลง (%YoY)



มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร

	ส.ค. 66	พ.ย. 67	ส.ค.67	%YOY
สินค้าเกษตร	1,393.99	1,629.06	1,562.36	+12.08
ข้าว	532.27	505.97	487.07	-8.49
ยางพารา	306.65	412.43	455.47	+48.53
ทุเรียน	77.56	65.86	58.45	-24.64

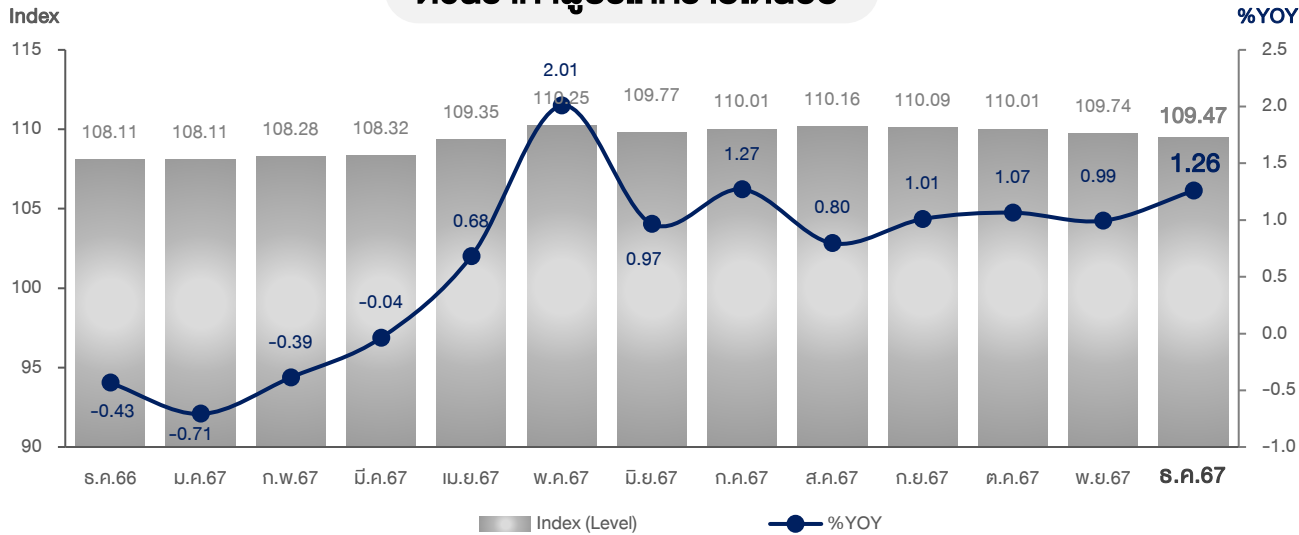
หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ค่าครองชีพประชาชนฐานราคาลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบเดือนก่อนหน้า

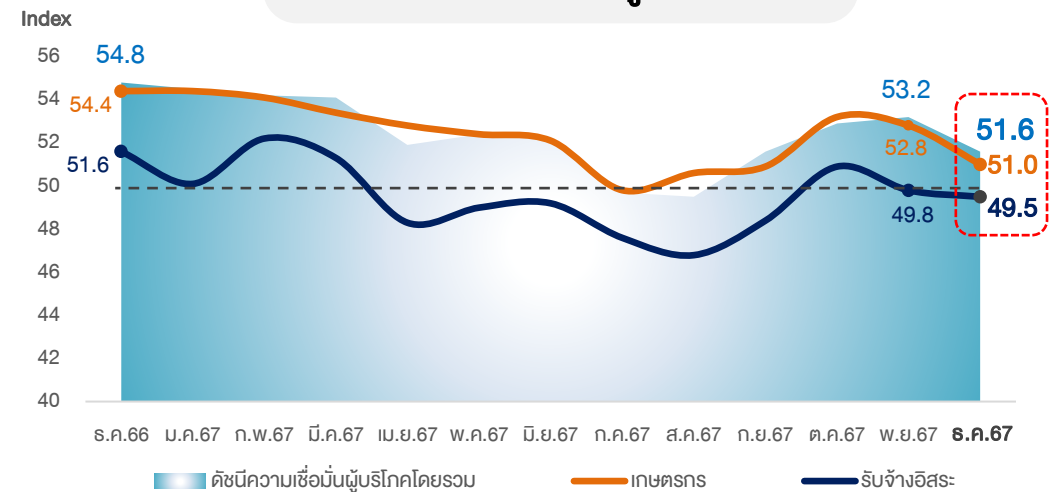
โดย ณ เดือนธันวาคม

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อยลดลงจากเดือนก่อนอยู่ที่ 109.47 อย่างไรก็ตาม ค่าครองชีพประชาชนฐานราคายังอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนจากการสูงขึ้นของราคาสินค้าในกลุ่มอาหารสำเร็จรูป ประกอบกับการสูงขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและค่ากระแสไฟฟ้า **การบริโภคของคนฐานราคาลดลง** สะท้อนจากยอดขายรถจักรยานยนต์ที่หดตัว จากการระหนึ่ที่อยู่ในระดับสูงยังเป็นปัจจัยกดดันต่อกำลังซื้อผู้บริโภคและความเข้มงวดของสถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อเช่าซื้อรถ จากปัญหานี้เสียในสินเชื่อกลุ่มนี้ที่อยู่ในระดับสูง

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อย



ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค



หมวดหมู่อาหารสำคัญ



ข้าวและแป้ง

ธ.ค. 67 = 116.86
ธ.ค. 66 = 115.28



ไข่และนม

ธ.ค. 67 = 118.92
ธ.ค. 66 = 120.50



ผักและผลไม้

ธ.ค. 67 = 109.07
ธ.ค. 66 = 109.60



ค่าโดยสารสาธารณะ

ธ.ค. 67 = 111.81
ธ.ค. 66 = 110.18



น้ำมันเชื้อเพลิง

ธ.ค. 67 = 126.87
ธ.ค. 66 = 118.87

ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน ▲

ธ.ค. 67 = 106.25
ธ.ค. 66 = 105.19

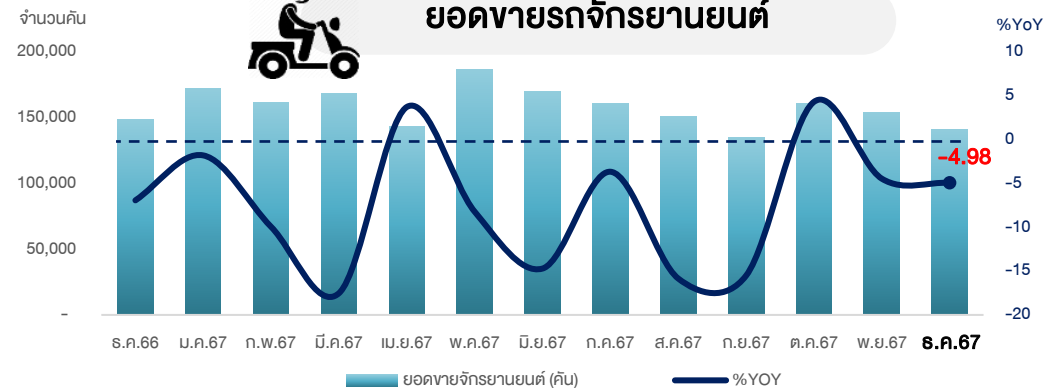
อาหารสด ▲

ธ.ค. 67 = 111.92
ธ.ค. 66 = 111.78

พลังงาน ▲

ธ.ค. 67 = 121.67
ธ.ค. 66 = 115.93

ยอดขายรถจักรยานยนต์

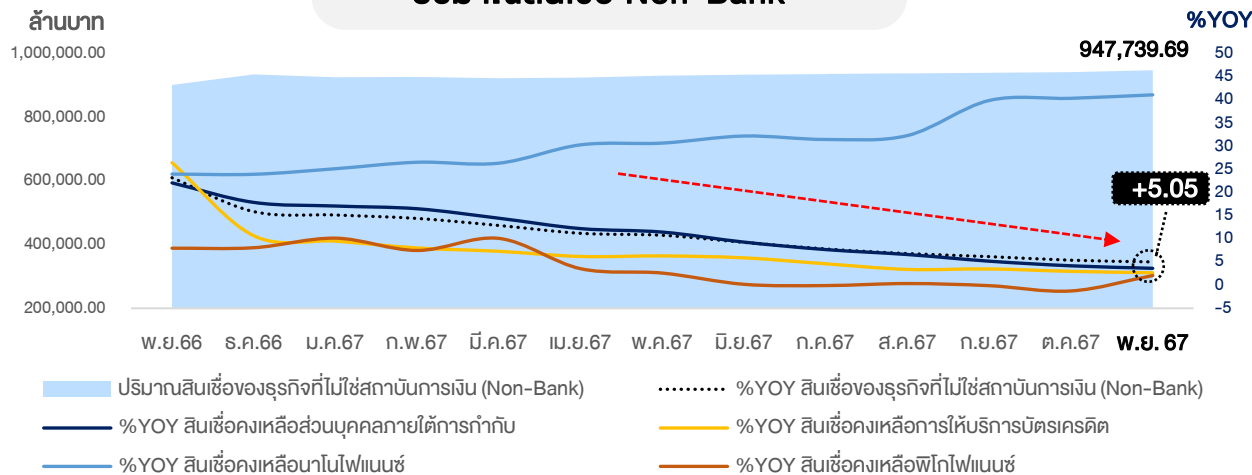


ประชาชนฐานรากยังมีความต้องการสินเชื่อ

สะท้อนจากปริมาณสินเชื่อ Non Bank ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับสินเชื่อวงเงินต่ำกว่า 50,000 บาท ที่เพิ่มขึ้นทั้งสถาบันการเงินและ Non Bank ขณะที่ **คุณภาพสินเชื่อมีทิศทางดีขึ้น** จากการปรับลดลงของสัดส่วนกลุ่มชั้นหนักกล่าวถึงเป็นพิเศษ (SM) และกลุ่มชั้นนี้ด้วยคุณภาพ (NPLs) ของสินเชื่อวงเงินต่ำกว่า 50,000 บาท เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา คาดว่าเป็นผลจากการให้ความช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างหนี้ให้ลูกค้าของสถาบันการเงินที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับมาตรการพักชำระหนี้ให้กับลูกหนี้รายย่อยตามนโยบายรัฐบาล

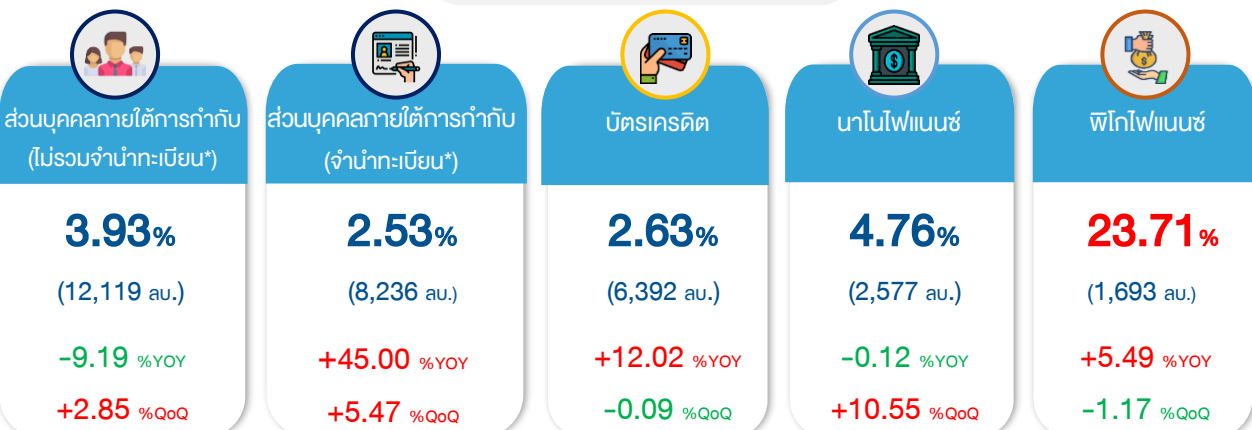


ปริมาณสินเชื่อ Non-Bank^{1/}



ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

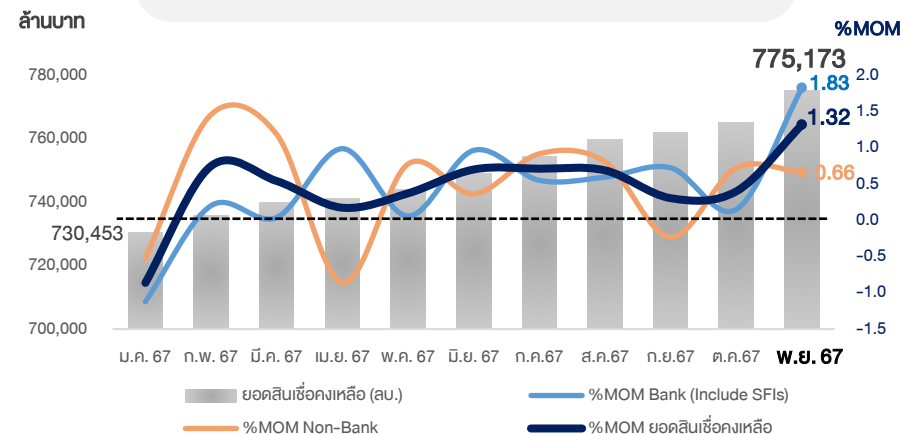
อัตรา NPLs Non-Bank



หมายเหตุ ^{1/} ปริมาณสินเชื่อ Non Bank ประกอบด้วยสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ สินเชื่อนาฬิกา สินเชื่อฟิตเนส และสินเชื่อบัตรเครดิต ตั้งแต่ มี.ย. 66 ส.ก. ยังไม่มี Update รายชื่อผู้ให้บริการ สินเชื่อนาฬิกาฟิตเนสที่เพิ่มขึ้นมาจำนวน 3 ราย จึงไม่สามารถระบุได้

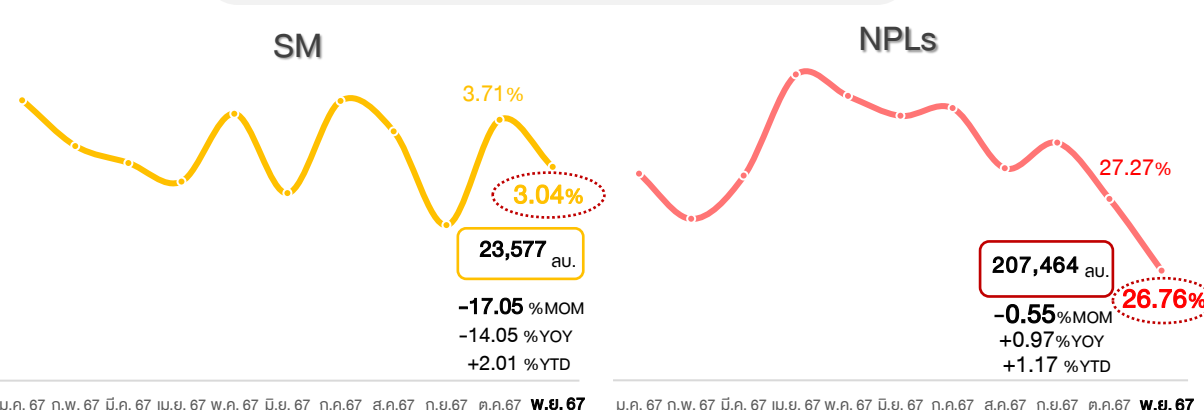
NPLs ณ เดือนกันยายน ปี 2567

ปริมาณสินเชื่อวงเงินต่ำกว่า 50,000 บาท



ยอดสินเชื่อคงเหลือ
 W.Y. 67 = 775,173 au.
 W.Y. 66 = 731,985 au.

แนวโน้มหนี้เสียสินเชื่อวงเงินต่ำกว่า 50,000 บาท



ที่มา: บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ



มติคณะรัฐมนตรีและประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ “ประชาชนฐานราก”

โครงการช่วยเหลือประชาชนฐานรากของรัฐบาลเดือน ม.ค. 2568 มีจำนวน 1 โครงการ



ที่มาภาพประกอบ <https://www.thansettakij.com/business/trade-agriculture/588971>



ที่มาภาพประกอบ <https://www.engineeringtoday.net/ocsb-65-66/>

1. โครงการกำหนดราคาอ้อยขึ้นต้นและผลตอบแทนการผลิต และจำหน่ายน้ำตาลทรายขึ้นต้นฤดูกาลผลิตปี 2567/2568

- **กลุ่มเป้าหมาย :** เกษตรกรชาวไร่อ้อย
- **วัตถุประสงค์ :** เพื่อให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยสามารถเบิกเงินค่าอ้อยล่วงหน้าจากโรงงานผลิตน้ำตาลไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการเพาะปลูกและการดำรงชีพ
- **รายละเอียด :** กำหนดราคาอ้อยขึ้นต้นและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขึ้นต้น ฤดูกาลผลิตปี 2567/2568 ครอบคลุม 9 เขต โดยคำนวณราคาอ้อยเป็นราคาเดียวทั่วทั้งประเทศ ดังนี้
 - ราคาอ้อยขึ้นต้น กำหนดที่ 1,160 บาทต่อตันอ้อย (ณ ระดับความหวาน 10 ซี.ซี.เอส)
 - กำหนดอัตราปรับขึ้น/ลง ของราคาอ้อยที่ 69.60 บาทต่อ 1 หน่วย ซี.ซี.เอส
 - ผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทราย กำหนดที่ 497.14 บาทต่อตันอ้อย

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ “ประชาชนฐานราก ”



ที่มาภาพประกอบ <https://www.thansettakij.com/business/economy/599290>

กระทรวงการคลังช่วยเก็ทหนี้ในระบบแล้ว 53,521 ราย

ความคืบหน้าของการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาหนี้ในระบบของกระทรวงการคลัง ที่ร่วมกับธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผ่านมาตรการสินเชื่อต่างๆ อาทิ สินเชื่อธนาคารประชาชน สินเชื่อเพื่อชำระหนี้สินนอกระบบ สินเชื่อสร้างงานสร้างอาชีพ โดยผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2566 ถึง 13 กุมภาพันธ์ 2568 มีประชาชนได้รับอนุมัติ ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแล้วจำนวน 53,521 ราย ยอดอนุมัติรวมทั้งสิ้น 1,898.90 ล้านบาท นอกจากนี้ กระทรวงการคลังส่งเสริมให้มีการประกอบธุรกิจสินเชื่อพีโกไฟแนนซ์เพื่อให้ประชาชนเข้าถึง เงินทุนในระบบ โดยปัจจุบัน ณ เดือนมกราคม 2568 มีนิติบุคคลได้รับใบอนุญาตและเปิดดำเนินการแล้ว 1,149 ราย ใน 75 จังหวัด และ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2567 มีการอนุมัติสินเชื่อสะสม 4,907,439 บัญชี รวม 47,716.97 ล้านบาท โดยมียอดสินเชื่อคงค้าง 390,450 บัญชี คิดเป็น 7,336.10 ล้านบาท

ที่มา: https://www.innnews.co.th/news/politics/news_841416/



ที่มาภาพประกอบ : <https://www.sanook.com/money/934379/>

กรม. ไฟเขียว "คุณสู้ เราช่วย" ช่วยลูกหนี้เงินนอกระบบ

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2568) มีมติเห็นชอบขยายโครงการ “คุณสู้ เราช่วย” เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยของกลุ่มผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน หรือ Non-Bank ผ่าน 2 มาตรการหลัก ได้แก่ มาตรการที่ 1 “จ่ายตรง คงทรัพย์” ช่วยลูกหนี้ที่ค้างชำระ ณ วันที่ 31 ต.ค. 67 ในกลุ่มสินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อรถจักรยานยนต์ สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล และสินเชื่อนาโนไฟแนนซ์ โดยลดภาระผ่อนชำระเหลือ 70% เป็นเวลา 3 ปี และลดดอกเบี้ยลง 10% (เช่น จาก 25% เหลือ 15%) โดยหากลูกหนี้ทำตามเงื่อนไข ดอกเบี้ยที่ถูกลดจะถูกลดเงิน มาตรการที่ 2 “จ่าย ปิด จบ” สำหรับลูกหนี้บุคคลธรรมดาที่มียอดหนี้ไม่เกิน 5,000 บาท สามารถชำระเพียง 10% ของยอดหนี้ เพื่อปิดบัญชีนี้ได้ทันที ทั้ง 2 มาตรการนี้จะช่วยลดภาระหนี้ และเพิ่มโอกาสให้ลูกหนี้สามารถกลับมามีสถานะทางการเงินที่ดีขึ้น

ที่มา <https://www.sanook.com/money/934379/>

เรื่อง “Negative Income Tax : ระบบภาษีแบบใหม่ ไทยต้องทำ อย่างไร”

ภาษีเงินได้แบบติดลบ (Negative Income Tax: NIT)

เป็นเครื่องมือที่ช่วย “**แก้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำรูปแบบหนึ่ง**” ในรูปแบบการรวมระบบการหารายได้และการให้ความช่วยเหลือไว้ในระบบเดียว โดยการปฏิรูปโครงสร้างทางภาษีที่ให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้มากขึ้น

ที่มา ของแนวคิดการนำ**แนวทาง NIT** มาใช้

- ▶ **ภาครัฐใช้งบประมาณสูงเพื่อจัดสวัสดิการสังคม** มากกว่า 1 ล้านล้านบาท หรือเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของ GDP ต่อปี
- ▶ โครงการภาครัฐเป็นแบบแยกส่วน ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลรายได้และสวัสดิการของประชาชน ทำให้การให้สิทธิประโยชน์เกิด**ความซ้ำซ้อน** **ต้องใช้งบประมาณ**มากกว่าที่ควรจะเป็น
- ▶ การจัดเก็บรายได้ของภาครัฐโดยเฉพาะ**ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา** ยัง**จัดเก็บได้ในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย**เมื่อเทียบกับผู้มีเงินได้ทั้งหมด ทำให้รัฐขาดดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่อง
- ▶ ปัจจุบันยังมี**ภัยพิบัติเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงขึ้น** ซึ่งการมีข้อมูลประชากรที่ครอบคลุมจะช่วยให้รัฐบาลสามารถจัดสรรความช่วยเหลือ/มาตรการเยียวยาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง

กลไก ของ **NIT** ประกอบด้วย

01

เกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำ
(Income Threshold)

หากผู้มีรายได้น้อยมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ จะได้รับเงินโอนช่วยเหลือจากภาครัฐ

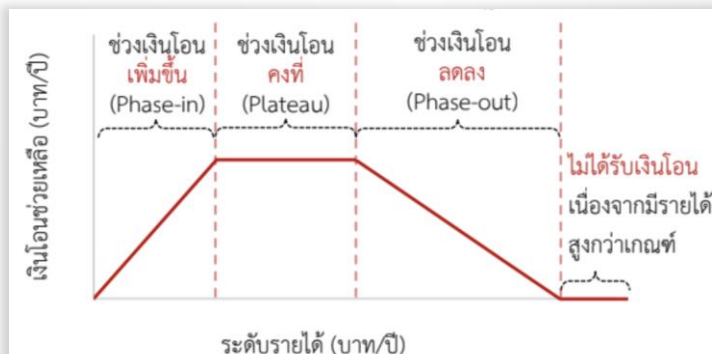
02

อัตราการชดเชย
(Rate of Subsidy)

อัตราส่วนในการช่วยเหลือของภาครัฐ ที่จะนำไปพิจารณาร่วมกับส่วนต่างระหว่างเกณฑ์เงินได้ที่กำหนดไว้ และระดับรายได้ของผู้มีรายได้น้อย

อัตราการชดเชย แบ่งได้เป็น 3 ช่วง

- 1 Phase-in ได้รับเงินสมทบ เพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น กระตุ้นให้ทำงานและสร้างรายได้มากขึ้น
- 2 Plateau จะได้รับเงินโอนคงที่
- 3 Phase-out เป็นช่วงที่มีผู้มีเงินได้เริ่มมีรายได้เพียงพอในระดับหนึ่ง **ภาครัฐจึงช่วยเหลือในอัตราที่ลดลง** จนกระทั่งผู้มีเงินได้มีรายได้ถึงเกณฑ์ภาครัฐก็จะหยุดการให้เงินโอนช่วยเหลือ



เรื่อง “Negative Income Tax : ระบบภาษีแบบใหม่ ไทยต้องทำ อย่างไร”

📍 ข้อค้นพบที่อาจนำ NIT มาปรับใช้กับประเทศไทย

- 01** การกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละประเทศ
- 02** การกำหนดขนาดของสิทธิประโยชน์/เงินช่วยเหลือที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการลดความยากจนที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มประชากร
- 03** NIT มีส่วนให้ผู้มีรายได้น้อยกลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน แต่การกำหนดเงื่อนไขบางอย่างทำให้ลดแรงจูงใจในการทำงาน
- 04** เงื่อนไขและระบบที่ซับซ้อนเป็นข้อจำกัดในการช่วยเหลือ
- 05** ประเทศที่นำ NIT ไปประยุกต์ใช้และยังดำเนินการได้ต่อเนื่องส่วนใหญ่เป็นประเทศที่มีสัดส่วนแรงงานนอกระบบต่ำ

สิงคโปร์ Workfare Income Supplement

- ช่วยผู้มีรายได้น้อย ลดความเหลื่อมล้ำ
- ส่งเสริมการออมเพื่อเกษียณ

ออสเตรเลีย Family Tax Benefit

- ช่วยครัวเรือนที่มีรายได้น้อยเลี้ยงดูบุตร

สวีเดน Earned Income Tax Credit

- ไม่มีอัตราการลดหย่อนช่วง Phase out เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มแรงงานในตลาด

สหรัฐอเมริกา Earned Income Tax Credit

ช่วยเหลือหรือให้เครดิตทางภาษีคืนที่พิจารณาตามการมีบุตร

สัดส่วนคนจนครัวเรือนที่ไม่สมรส และสมาชิกที่เป็นเด็ก 3 คน **ลดลง 20.2%**

ลดลงมากกว่ากลุ่ม

สัดส่วนคนจนครัวเรือนที่ไม่สมรส และไม่มีเด็ก **ลดลง 1.5%**

สิงคโปร์ Workfare Income Supplement

อัตราการจ้างงานของผู้มีรายได้น้อยระหว่างปี 2550-2553

2.7%  7.3%

ผลการประเมินคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ได้รับ WIS จากรายได้รวมต่อเดือน พบว่า **แรงงานส่วนหนึ่งลดการทำงานล่วงเวลา**

ออสเตรเลีย Family Tax Benefit

ต้องตรวจสอบ

- รายได้
- จำนวนและอายุบุตร
- ระยะเวลาที่ใช้ในการดูแลบุตร
- การนำบุตรไปรับวัคซีนตามกำหนด

ส่งผลให้

ครัวเรือนบางส่วนเข้าไม่ถึง โดยเฉพาะกรณีที่มีพ่อ แม่แยกทางกัน

สัดส่วนแรงงานนอกระบบ

สวีเดน 3.3%

สหรัฐอเมริกา 16%

เกาหลีใต้ 26.1%

หากแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานในระบบจะส่งผลดีต่อการจัดเก็บข้อมูลและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บางประเทศ ยกเลิกโครงการ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดสวัสดิการของรัฐ เช่น แคนาดา

เรื่อง “Negative Income Tax : ระบบภาษีแบบใหม่ ไทยต้องทำ อย่างไร”

จากข้อค้นพบ การนำ NIT มาปรับใช้มีประโยชน์ทั้งในด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ การเพิ่มการมีส่วนร่วมของแรงงาน ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สำหรับภาครัฐ ระบบภาษี NIT ช่วยในการจัดสรรสวัสดิการไม่เกิดความซ้ำซ้อนและมีความยืดหยุ่น รวมถึงยังทำให้การจัดสรรงบประมาณมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม NIT อาจยังไม่ใช่แนวทางเดียวที่จะใช้ในการแก้ปัญหความยากจนและความเหลื่อมล้ำได้อย่างเบ็ดเสร็จ ขณะเดียวกันจากประสบการณ์ต่างประเทศยังพบข้อจำกัดหลายประการที่ประเทศไทยอาจต้องพิจารณา

ข้อดีของ Negative Income Tax (NIT)

01

รวมการหารายได้และการช่วยเหลือเป็นระบบเดียว

- ลดความซ้ำซ้อนของสิทธิประโยชน์
- ลดภาระการบริหารจัดการของภาครัฐ (ไม่ต้องมีการลงทะเบียน/ตรวจสอบคุณสมบัติ)

02

ใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจาก

- สามารถช่วยได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะประหยัดงบประมาณมากกว่าโครงการสวัสดิการแบบถ้วนหน้า
- ลดข้อผิดพลาดจากการคัดกรอง (Inclusion/Exclusion error)

03

แก้ไขปัญหความยากจนและความเหลื่อมล้ำ

04

ช่วยจูงใจคนให้เข้าระบบภาษี โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบ

- ภาครัฐมีฐานข้อมูลของประชาชนครบถ้วนมากขึ้น

05

สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เนื่องจากช่วยเหลือบนพื้นฐานการมีงานทำซึ่งเป็นการกระตุ้นให้คนทำงานมากขึ้น

06

มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการ

- สามารถปรับเพิ่ม/ลดระดับการช่วยเหลือให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละช่วง



ประเด็นที่ต้องพิจารณาและศึกษาหากนำ NIT มาใช้กับประเทศไทย

1.

การกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้ความช่วยเหลือให้มีความชัดเจน

- ส่งผลต่อการกำหนดเงื่อนไข/คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ และระดับการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม
- ต้องพิจารณานบนพื้นฐานบริบทของประเทศไทย อาทิ ปัจจุบันคนไทยยังมีปัญหาด้านการออม การไม่มีหลักประกัน

2.

การกำหนดเกณฑ์รายได้และระดับการช่วยเหลือให้มีความเหมาะสม

- ต้องมีการศึกษาวิจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เพื่อใช้กำหนดเกณฑ์รายได้ที่เพียงพอและสามารถจูงใจให้คนทำงานเพิ่ม
- อาจต้องพิจารณาระยะห่างของรอบการจ่ายเงินช่วยเหลือ เนื่องจาก Financial literacy ของคนไทยไม่ได้สูงมากนัก ซึ่งการรอบจ่ายเงินนานเกินไปอาจกระทบต่อสภาพคล่องของผู้มีรายได้น้อย
- อาจต้องพิจารณาการให้เงินช่วยเหลือว่าจะจำแนกออกเป็นกลุ่มต่างๆ หรือไม่

3.

การจัดเตรียมงบประมาณเพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินการ NIT และศึกษาผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและภาระทางการคลัง

- ต้องพิจารณาถึงความซ้ำซ้อนและอาจต้องลดหรือยกเลิกโครงการ/มาตรการบางส่วน แล้วรวมศูนย์การช่วยเหลือเป็นระบบเดียว
- ควรมีมาตรการในการดึงผู้มีรายได้ถึงเกณฑ์ให้เข้าระบบภาษีได้อย่างครบถ้วน

ปัจจัยเชิงบวกและปัจจัยลบที่ส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจฐานราก

ปัจจัยบวก



ภาครัฐมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ มาตรการดูแลช่วยเหลือประชาชน และมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร อาทิ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2567 ผ่านผู้สูงอายุ มาตรการพักชำระหนี้ให้กับลูกหนี้รายย่อย และโครงการฟื้นฟูเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ปี 2567



จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น จากมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวอนุมัติวีซ่าฟรีชั่วคราว อีกทั้งการต่อยอดนโยบาย IGNITE Thailand's Tourism ส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวไทยทุกมิติ ส่งผลต่อการจ้างงานและรายได้ของภาคแรงงาน โดยเฉพาะธุรกิจที่พักแรม การบริการด้านอาหารขยายตัวเพิ่มขึ้น



การส่งออกขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 6 ภาพรวมการส่งออกทั้งปี 2567 ทำมูลค่าสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ขณะที่สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ยังคงขยายตัวได้ดีต่อเนื่อง จากการขยายตัวของความต้องการสินค้าเกษตร และวัตถุดิบของไทย



ต้นทุนทางการเงินจากอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง ทำให้ต้นทุนการกู้ยืมของผู้ประกอบการและผู้บริโภคลดลง ลดภาระดอกเบี้ยของผู้กู้ ส่งผลให้การลงทุนในธุรกิจและการใช้จ่ายของผู้บริโภคจะเพิ่มขึ้น

ปัจจัยลบ



ภาระหนี้ครัวเรือนสูง ยังคงกดดันต่อความสามารถในการบริโภค และทำให้สถาบันการเงินมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ



แนวโน้มการปิดกิจการในภาคธุรกิจที่เพิ่มสูงขึ้นมาก จากประเด็นทางเศรษฐกิจ และกำลังซื้อในภาคครัวเรือนที่ลดลง รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ อาทิ การปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ ผลกระทบสินค้านำเข้าจากประเทศจีน โดยเฉพาะเรื่องต้นทุนราคาสินค้าที่ต่ำกว่าไทย ส่งผลต่อห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาคแรงงานต่อไป



ปัญหาอุทกภัยที่สร้างความเสียหายต่อที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรม ในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคใต้ที่สร้างความเสียหายต่อทรัพยากรสินผลิตทางการเกษตร รวมถึงต้นทุนเพาะปลูกใหม่ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค



ความกังวลต่อสถานการณ์ความขัดแย้งทางด้านภูมิศาสตร์ของโลก ที่ยังคงยืดเยื้อ ทั้งสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน การสู้รบระหว่างอิสราเอลกับขบวนการฮามาส ตลอดจนความขัดแย้งในตะวันออกกลางที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันและพลังงานโลก และกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้า

**GSB
RESEARCH**

ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน



สร้างสรรคงานวิจัย เพื่อเศรษฐกิจไทยยั่งยืน